

РЕЦЕНЗИЯ

На проекта за дисертация за присъждане на научната и образователна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, 1.2. Педагогика (Специална педагогика) - на тема:

ОБУЧЕНИЕ ПО МАТЕМАТИКА НА УЧЕНИЦИ С ЛЕКА СТЕПЕН НА УМСТВЕНА ИЗОСТАНАЛОСТ

Автор: Панайота Кементзесиду

Научен ръководител: проф. дпн Дора Левтерова

Рецензент: проф. д-р Неда Балканска

Общо представяне на кандидата. Образователен и научен статус.

Панайота Кементзесиду е завършила бакалавърската си степен през 1992 г. в Техническия педагогически институт в Тесали (Лариса) със специалност „Бизнес администрация“. През 2011 г. получава лиценз по Специална педагогика от Университета на Западна Македония, Флорина в Република Гърция. Паралелно с това завършва следдипломна квалификация към Македонския Университет (гр. Солун) по „Счетоводство и финанси“, а през 2013 г. получава сертификата за завършено обучение по „Преподаване и дидактика“ към висшето техническо училище, гр. Солун. Педагогическата ѝ кариера стартира от 2016 г. като учител в програма по продължаващо обучение, от 2017 г. работи като специален учител в различни области на Гърция.

Владее английски и италиански език.

Актуалност на дисертационния труд.

Групата на учениците с лека умствена изостаналост придобива все по-голямо представителство в общообразователните учебни заведения. Това поставя редица предизвикателства пред тяхното обучение и достъпа до учебното съдържание по различните предмети. Математиката е един от базисните учебни предмети в началния образователен етап, който се характеризира с определена специфика, алгоритъм и логика на математическите действия. За учениците с интелектуална недостатъчност всичко това създава редица затруднения при разбирането на учебното

съдържание и формирането на математически представи. В този смисъл темата на настоящия дисертационен труд се характеризира с подчертана актуалност за научната и практическата сфера.

В структурно отношение разработката съдържа три глави, увод, дискусия и заключение, приноси и приложения, като общият обем е 187 страници. В приложенията е илюстрирана експерименталната програма на докторантката и приложения за целите на изследването въпросник. Литературната справка съдържа 128 заглавия на латиница.

Теоретичната постановка на проблема е структурирана задълбочено и последователно. Представена е основна информация по отношение на интелектуалната недостатъчност- класификация, особености в развитието и обучението. Наред с това са изложени спецификите в преподаването по математика (за началния курс) и в частност- за децата с умствена изостаналост, в т.ч. тези със синдром на Даун и представителите от аутистичния спектър.

Следва да отбележа, че изложението се отличава с адекватен за научна разработка стил и добри умения за интерпретация на чуждия опит.

Дизайнът на емпиричното изследване е построен съответно изискванията на конструктивния експеримент. Програмата на изследване съдържа целта, хипотезите, задачите, контингента, методиката и процедурата на изследване. Така формулираните цел и хипотези отговарят на основните аспекти, отразени в теоретичната рамка. Поставените задачи съответстват на целта и научното предположение. Емпиричните данни са подложени на изключително сериозен статистически анализ, който по убедителен начин доказва тяхната стойност. Проведен е констатиращ и формиращ експеримент с приложение на програма за интервенция.

В изследването са включени 49 ученици с интелектуална недостатъчност, което представлява представителна и убедителна извадка. Проведен е обучаващ експеримент в рамките на една година, което дава възможност за постигане на обективни и сериозни резултати.

Наред с това е проведено анкетно проучване с 49 учители по математика, чиито данни допълват изводите, получени от формиращия експеримент.

Емпиричните данни са интерпретирани количествено и качествено. Получените резултати, тяхната достоверност и начинът на обсъждането им са представени последователно и точно. Приложените таблици и диаграми, по подходящ начин, визуализират постигнатите резултати.

Текстът на автореферата отразява достоверно съдържанието на дисертацията.

Публикациите по темата на дисертационния труд са три- всички те самостоятелни.

Приносите с научно-приложен характер на рецензията са следните:

1. Систематизирана и анализирана е теоретичната информация, свързана с особеностите в развитието и обучението по математика на децата с лека умствена изостаналост;
2. Разработена и приложена е програма за обучение по математика в началния етап на образованието, придружена с методики за оценка, която може да се прилага в широк периметър от специалистите в специалните и общообразователни учебни заведения, а също така и да се адаптира към лица с други нарушения. Нещо повече, може да се прилага и при ученици с типично развитие, които срещат затруднения при формирането на математически представи и способности;
3. Анализът на информацията, получена от педагогическите специалисти предлага ценна обратна връзка, която допринася за повишаване качеството на обучение и адаптиране на педагогическия подход към индивидуалните особености на учениците в класната стая.

Препоръката ми е следните: някои от параграфите в теоретичната част да се обединят.

Имам следния **въпрос** към докторантката:

По каква причина в теоретичния анализ на дисертационния труд са включени и децата от аутистичния спектър?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обсъжданият проект на дисертация по актуалност, замисъл, начин на изложение, обработка и анализ на данните, както и неговите приноси моменти, удовлетворява изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България. Това ми позволява да предложа на Уважаемото Научно жури да присъди на Панайота Кементзесиду образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, 1.2. Педагогика, научна специалност (Специална педагогика).

10.03.2023 г.
гр. София

Рецензент:
(проф. д-р Н. Балканска)